

ALMANYA'DA 2012 NİSAN AYI İTİBARIYLA ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK ALANINDA MEYDANA GELEN ÖNEMLİ GELİŞMELER

1. İstihdam Piyasası

Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, çalışanların sayısı Mart 2012'de 101.000 artarak 41,21 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesine göre kıyaslandığında çalışanların sayısı 596.000 (% 1,5) artış göstermiştir. Ayrıca, Şubat 2012 itibariyle sigortaya tabi çalışanların sayısı bir yıl öncesine göre 728.000 (% 2,5) artarak 28,61 milyon olarak kaydedilmiştir.

Öte yandan, ikinci basamak işsizlik parası alanların istihdam edildiği statüde çalışanların sayısı, Mart 2012'de bir yıl öncesine göre 49.000 (% 30) azalarak 115.000 olarak kayıtlara geçmiştir. Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı ise 2012 Şubat ayı itibariyle bir yıl öncesine göre 113.000 (% 2,3) azalarak 4,72 milyona inmiştir. Diğer taraftan, aynı dönemde sigortalı çalışanların % 8,7'sini teşkil eden 2,49 milyon sigortalı gelirlerini artırmak amacıyla düşük ücretli ikinci bir işte çalışmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 75.000 (% 3,1) daha fazladır. Serbest olarak çalışanların sayıları (kendi aile şirketlerinde çalışanların sayıları da dahil), 2012 yılının ilk çeyreğinde 88.000 (%2,0) artarak 4,56 milyona yükselmiştir.

Bölgesel olarak değerlendirildiğinde sigortaya tabi çalışanların sayısı, Şubat 2012 ayı itibariyle bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da % 2,6, Doğu Almanya'da ise % 1,9 oranında artmıştır. En az artış % 1,0 ile Saksonya-Anhalt Eyaletinde, en büyük artış ise bu defa % 3,3 ile Berlin Eyaletinde gerçekleşmiştir.

Çalışan sayıları sektörlere göre değerlendirildiğinde, bir yıl öncesine göre hemen hemen tüm sektörlerde artışlar devam etmiştir. İmalat sektöründe 150.000 (% 2,4), ekonomik hizmet sektöründe 150.000 (% 5,0), ticaret alanında 105.000 (% 2,6), sağlık ve sosyal hizmet alanlarında 95.000 (% 2,7) artış gerçekleşmiştir.

Alınan kesinleşmemiş en son verilere göre, 2012 Şubat ayında 87.000 çalışana kısa süreli çalışma ödeneği ödenmiştir. Bu sayı bir ay öncesine göre 10.000 fazla, bir yıl öncesine göre ise 69.000 daha azdır. Kesinleşen en son verilere göre ise, 2011 Ekim ayında 81.000 sigortalı kısa süreli çalışma ödeneği almıştır.

2. İşsiz Sayıları

Almanya'daki işsizlerin sayısı, Nisan 2012'de bir ay öncesine göre 65.000 (% 2) azalarak 2.963.000 olarak kaydedilmiştir. 2012 Nisan ayı işsiz sayısı bir yıl öncesine kıyaslandığında 132.000 (% 4) daha azdır.

İşsizlerin sayısı bölgesel olarak değerlendirildiğinde, Batı Almanya'da Nisan 2012 itibariyle bir ay öncesine göre 27.000 (% 1,0) azalarak 2.024.000'e, Doğu Almanya'daki işsizlerin sayısı da aynı ay itibariyle bir ay öncesine göre 37.000 (% 4,0) azalarak 939.000'e inmiştir. Aynı ay itibariyle işsizlerin sayısı, bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da 62.000 (% 3), Doğu Almanya'da ise 53.000 (% 5) azalmıştır.

İş piyasası işsizlik oranına göre değerlendirildiğinde 2012 Nisan ayında tüm çalışanların sayısı baz alınarak hesaplandığında % 7,0 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,3 puan azalmıştır. Yine 2012 Nisan ayı itibariyle bölge olarak işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 6,0, Doğu Almanya'da ise bu oranın hemen hemen 2 misli kadar % 11,2 olarak kayıtlara geçmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 0,2, Doğu Almanya'da ise % 0,6 azalmıştır.

Diğer taraftan, yabancı işsizlerin sayısı 2012 Nisan ayı itibariyle bir ay öncesine göre 1.790 azalmış ve 482.077'ye (% 15,0) inmiştir. Ayrıca, aynı dönem itibariyle işsiz vatandaşlarımızın sayısı bir ay öncesine göre 2.030 azalarak 143.124 (% 21,1) olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesine göre ise işsiz vatandaşlarımızın sayısı 8.607 azalmıştır.

3. I. ve II. Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayısı

Nisan 2012'de 2.963.000 işsizin 893.000'i (% 30) birinci basamak işsizlik parası alırken, 2.071.000'i (% 70) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir ay öncesine göre birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı 62.000 (% 7), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 2.000 (% 0,1) azalmıştır. Bir yıl öncesine göre kıyaslandığında birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 14.000 (% 2), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 100.000 (% 5) azalmıştır.

4. Mesleki Eğitim

Ekim 2011'den Nisan 2012'ye kadar İş Ajanslarına 424.600 açık meslek eğitim yeri bildirilmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 22.300 (% 6) daha fazladır. Söz konusu dönemde işletme içi meslek eğitim yeri sayısı 415.400 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 23.700 (% 6) daha fazladır. Öte yandan, işletme dışı meslek eğitim yeri sayısı 1.300 (% 13) azalarak 9.100 olmuştur.

Yine aynı dönemde 436.100 genç meslek eğitimi yeri başvurusunda bulunmuşlardır. Bu sayı bir önceki döneme göre 14.300 (% 3) daha fazladır. Söz konusu sayı Nisan 2012'de Batı Almanya'da 13.200 (% 4,0) artarak 369.400'e, Doğu Almanya'da ise 1.000 (% 2,0) artarak 66.500'e yükselmiştir.

Diğer taraftan, Nisan 2012'de 233.500 açık mesleki eğitim yeri bulunduğu bildirilmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 13.100 (% 6) daha fazladır. Bölgesel olarak Batı Almanya'da 187.000, Doğu Almanya'da 46.300 meslek eğitim yerine henüz yerleştirme yapılamamıştır. Bir yıl öncesine göre bu sayı Batı Almanya'da 11.900 (% 7), Doğu Almanya'da ise 1.200 (% 3) daha fazladır.

Nisan 2012'de 228.300 genç henüz meslek eğitim yeri bulamamıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 1.100 (% 0,5) daha azdır. Batı Almanya'da meslek eğitim yeri bulamayan genç sayısı 188.800 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 1.000 (% 0,5) daha azdır. Doğu Almanya'da ise bu sayı 39.400 olarak kaydedilmiştir. Burada da söz konusu sayıda bir yıl öncesine göre 200 (% 0,4) azalma olmuştur.

Açık meslek eğitim yeri sayısı, meslek eğitim yeri arayan gençlerin sayısı ile karşılaştırıldığında meslek eğitimi yeri sayısı 2012 Nisan ayında 5.200 daha fazladır. Bir yıl öncesi aynı dönemde durum bunun tersi olup, meslek eğitim yeri arayan genç sayısı, 9.000 meslek eğitim yeri arayan genç fazlası olarak kayıtlara geçmiştir.

5. İkili ve Çok Taraflı Sözleşmelerin Uygulanmasına İlişkin Değerlendirmeler

Türkiye-Almanya İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde 2012 Nisan ayında 225'i inşaat sektöründe, 174'ü inşaat yan sanayiinde ve 14'ü demir çelik sektöründe olmak üzere toplam 428 vatandaşımız istihdam edilmiştir.

6. Güncel Mahkeme Kararları

Federal İdare Mahkemesi'nin düşük ücretli ve az süreli işlerde çalışan Türk vatandaşlarının Türkiye-Avrupa Topluluğu ortaklık hukukundan kaynaklanan ikamet haklarına ilişkin 19 Nisan tarihli ve 2C10.11 sayılı Kararı

Federal İdare Mahkemesi, Avrupa Topluluğu Adalet Divanı'nın içtihatına dayandırdığı kararında Türkiye-Avrupa ortaklık hukukuna göre Türk vatandaşlarının az süreli ve düşük ücretli iş ilişkilerinden dolayı da ikamet hakkı sahibi olabileceklerine hükmetmiştir.

Federal İdare Mahkemesi'nde 2000 yılında aile birleşimi yoluyla Almanya'ya gelen ve bu nedenle kendisine süreli oturma izni verilen bir Türk kadının davası görülmüştür. Kadın eşinden ayrıldıktan sonra 2004 yılında düşük ücret karşılığında haftada 5,5 saat üzerinden temizlikçi olarak çalışmaya başlamıştır. Şubat 2008 yılında oturma iznini uzatma başvurusu kazancı az olduğundan dolayı ek sosyal yardım aldığı gerekçesiyle Yabancılar Dairesi tarafından reddedilmiştir. Duruma itiraz eden kadın, 2008 Mayıs ayında çalışma süresini haftada 10 saate çıkararak kazancının artmasını sağlamış ve bu tarihten itibaren de sosyal yardım almamıştır.

Davaya bakan İdare Mahkemesi, 1/80 sayılı OKK'nın 6'ncı maddesinin yorumlandığı ATAD'ın 4 Şubat 2010 tarih ve Rs.C-14/09 sayılı kararına dayanarak davacının bu düzenlemeden dolayı ortaklık hukukuna göre ikamet hakkı sahibi olduğu gerekçesiyle yabancılar dairesini davacı kadına oturma izni vermeye mahkum etmiştir. Eyalet İdare Mahkemesi de bu kararı onaylamıştır.

Federal İdare Mahkemesi yabancılar dairesinin temyiz başvurusunu reddetmiştir. Zira davacı kadın, uzun süreden beri yaptığı düşük ücretli az süreli çalışmadan dolayı da 1/80 sayılı OKK'nın 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının 3'üncü hükmüne göre ortaklık hukukundan

kaynaklanan oturma hakkı sahibidir. Yabancılar dairesinin karşı çıkmasına rağmen davacı kadın kısa süreli çalışmasına ve geçimini tamamlayıcı sosyal yardım almasına rağmen anılan düzenleme açısından Türkiye AT ortaklık hukukuna göre işçi konumundadır. ATAD'ın içtihatına göre Avrupa Topluluğu işçi statüsü yalnız AT hukukuna göre, milli hukuka bakılmaksızın yorumlanabilir bir durumdur. Buna göre, belli bir süre içinde, başka biri için, onun talimatları doğrultusunda bir ücret karşılığı gerçek bir faaliyeti yerine getiren kişilere işçi denilmektedir. Buna, yalnız nazarı dikkate alınamayacak kadar küçük ve bu tanım dışında gösterilen faaliyetler dahil değildir. Burada münferit durumun değerlendirmesinde davacının yaptığı işin ve faaliyetin işçi statüsü kavramına uygun olduğu saptanmıştır. Davacı çalışanın 7 yıldan beri aynı işveren nezdinde toplu sözleşmelerde öngörülen ücret ve diğer ödemeler karşılığı hem önceleri 5,5 saat üzerinden çalışması, hem de daha sonra 10 saat üzerinden çalışması sırasında, Türkiye Avrupa Topluluğu ortaklık hukukuna göre ikamet hakkı bulunmakta ve bu nedenle yabancılar dairesi kendisinin ikamet iznini uzatmakla yükümlüdür. Milli hukuka göre sosyal yardım almak ortaklık hukukundan kaynaklanan bu hakka engel teşkil etmemektedir.

7. Sayısal Veriler

	Aylık Veriler		2011 Nisan Ayına Göre	
	Nisan 2012	Mart 2012	Artma (+) veya Azalma (-)	Yüzde (%) olarak
Tüm Çalışanlar		41.212.000		1,5
Sigortaya tabi işlerde çalışanlar	28.605.200 (Şubat 2012)	28.591.300 (Ocak 2012)		2,5
İşsizler	2.963.325	3.027.957	-114.731	-3,7
* erkekler % 53,8	1.593.081	1.660.413	-100.245	-4,6
* kadınlar % 46,2	1.370.244	1.367.544	-54.269	-3,8
* 25 yaşını doldurmamış % 9,4	283.788	292.976	-15.829	-5,3
* 50 yaşını doldurmuş % 31,6	937.704	954.181	-15.393	-1,6
* 55 yaşını doldurmuş % 18,7	552.839	560.800	-4.459	-0,8
* Almanlar % 83,6	2.477.321	2.540.216	-115.188	-4,4
* Yabancılar % 16,3	482.077	483.218	417	0,1
* Türkler	143.124	145.154	8.607	
İşsizlik oranları (%)				
* Tüm çalışanlar	7,0	7,2	7,3	
Erkekler	7,1	7,4	7,4	
Kadınlar	6,9	6,9	7,2	
25 yaşını doldurmamış olanlar	5,7	6,1	5,8	
50 yaşını doldurmuş olanlar	8,1	8,2	8,5	
- Yabancılar	15,0	15,0	15,1	
- Almanlar	6,4	6,5	6,7	
- Türkler	21,1	21,3	22,6	
Bildirilen açık işler				
-Ay başından beri	173.755	189.368	-20.656	-10,6
- Yıl başından beri	688.306	514.551	-27.996	-3,9
- Halen mevcut	499.001	490.904	37.872	8,2
Yardım alanlar				
Birinci basamak işsizlik parası	825.909	916.763	-17.652	-2,1
İkinci basamak işsizlik parası	4.520.405	4.527.737	-215.521	-4,6
Sosyal yardım	1.711.182	1.716.066	-51.873	-2,9

Kaynak: Federal İş Ajansı